

Selskabsskatteudligning svækker incitamentet til erhvervsvenlighed

AF KONSULENT MALTHE MUNKØE, CAND.SCIENT.POL., MA POLITICAL ECONOMY OG SKATTEPOLITISK
 CHEF JACOB RAVN, CAND.JUR

RESUMÉ

Kommuner beholder 15,24 pct. af det samlede selskabsskatteprovenu, der betales af virksomheder, inden for kommunegrænsen. Disse indtægter udlignes dog mellem kommuner, således at kommuner, hvis selskabsskatteindtægter ligger over landsgennemsnittet målt per indbygger, afgiver 50 pct. af det provenu, som ligger over landsgennemsnittet. Kommuner, hvis selskabsskatteprovenu ligger under landsgennemsnittet, modtager tilsvarende 50 pct. af forskellen mellem deres faktiske selskabsskatteprovenu og landsgennemsnittet.

I alt omfordeles ca. 1 mia. kr. fra 21 kommuner til de resterende 77 kommuner. Dette har som naturlig konsekvens, at incitamentet til at være gode erhvervskommuner svækkes. Som vist i figur 1 afgiver nogle kommuner næsten halvdelen af deres selskabsskatteprovenu, mens andre modtager et beløb svarende til flere gange det provenu, kommunens virksomheder selv har været i stand til at indbringe.

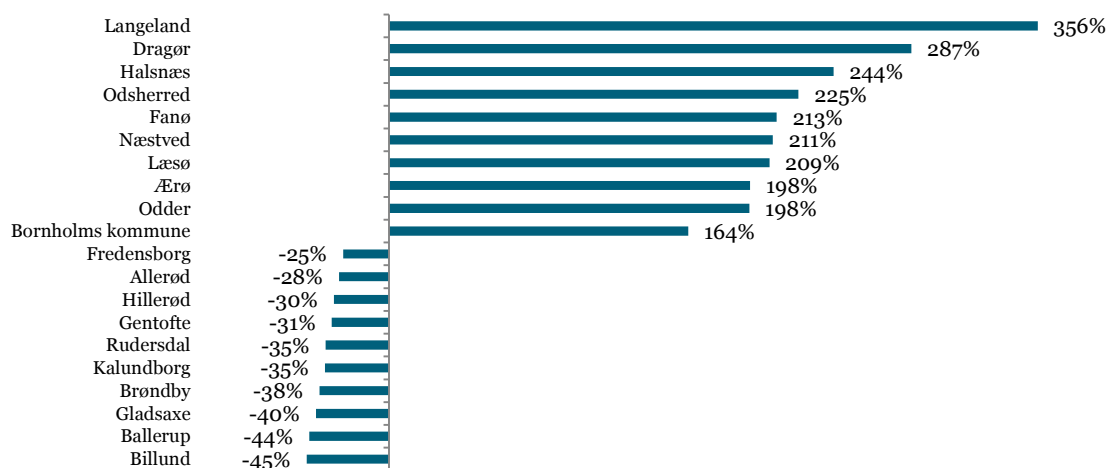
Kommunal selskabsskatteudligning:

I alt omfordeles 1 mia. kr. fra 21 kommuner til de øvrige 77 kommuner

Det svækker incitamentet til at være erhvervsvenlig

Figur 1

Top 10 vindere og tabere ved selskabsskatteudligning. Pct. af selskabsskatteprovenu før udligning

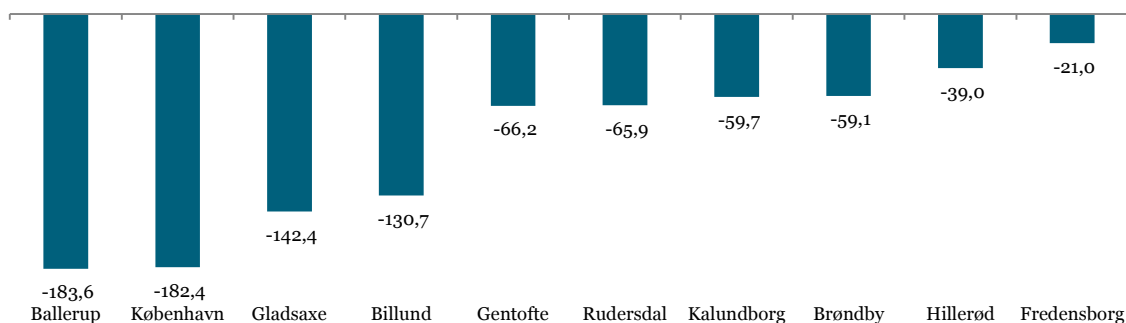
Kilde: Dansk Erhvervs beregninger pba. Økonomi- og Indenrigsministeriet, "Kommunal udligning og generelle tilskud 2015", juni 2014

Selskabsskatteudligningen ”tabere” skal af med 1 mia. kr.

Tilsammen betaler 21 kommuner via selskabsskatteudligningsordningen et samlet beløb på ca. 1 mia. kr., der omforderes til de resterende 77 kommuner. Omkostningen er især koncentreret om en mindre håndfuld særligt stærke erhvervskommuner med Ballerup, København, Gladsaxe og Billund i spidsen. Eksempelvis betaler Ballerup kommune 184 mio. kr. i selskabsskatteudligning, dvs. lidt under en femtedel af det samlede beløb, som omforderes via ordningen.

Figur 2

Top 10 tabere ved selskabsskatteudligning i mio. kr.

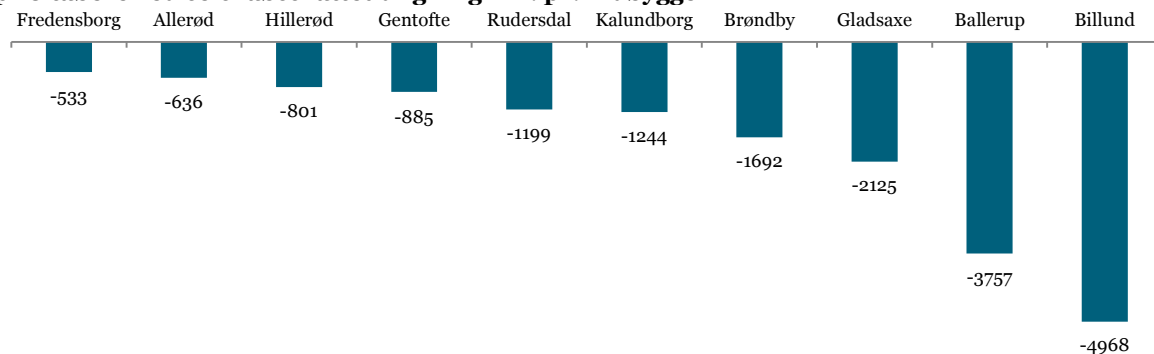

Kilde: Dansk Erhverv pba. Økonomi- og Indenrigsministeriet, ”Kommunal udligning og generelle tilskud 2015”, juni 2014

Figur 3 viser samme opgørelse, blot per indbygger i stedet for som samlede beløb. Som det fremgår, betaler hver eneste borger i Billund kommune indirekte ca. 5.000 kr. i selskabsskatteudligning i 2015.

Figur 3

Top 10 tabere ved selskabsskatteudligning i kr. pr. indbygger

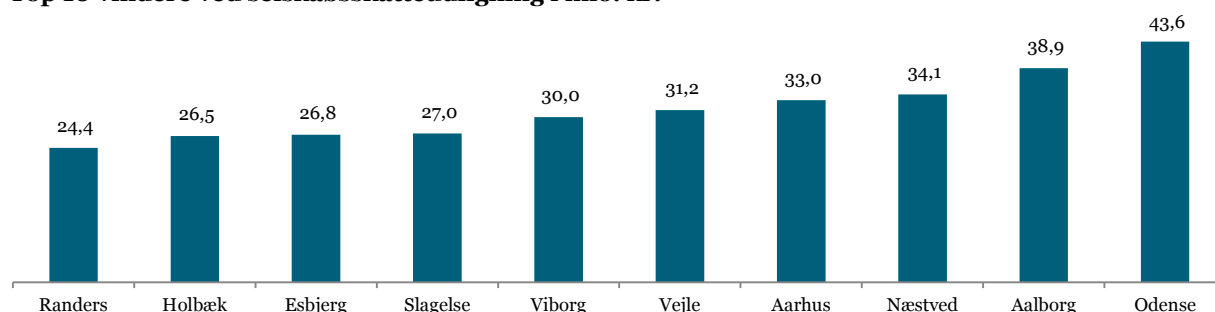
Kilde: Dansk Erhverv pba. Økonomi- og Indenrigsministeriet, ”Kommunal udligning og generelle tilskud 2015”, juni 2014

Gevinsterne spredes ud over 77 kommuner

Gevinsterne er spredt mere generelt ud over 77 kommuner, men dog alligevel med en koncentration om nogle bestemte kommuner, der har særligt lavt selskabsskatteprovenu selv. I absolutte beløb er den største modtager af selskabsskatteindtægter fra andre kommuner Odense efterfulgt af Aalborg, Næstved, Aarhus og Vejle. De 10 kommuner, som modtager mest via ordningen, får tilsammen lidt over 300 mio. kr.

Figur 4

Top 10 vindere ved selskabsskatteudligning i mio. kr.

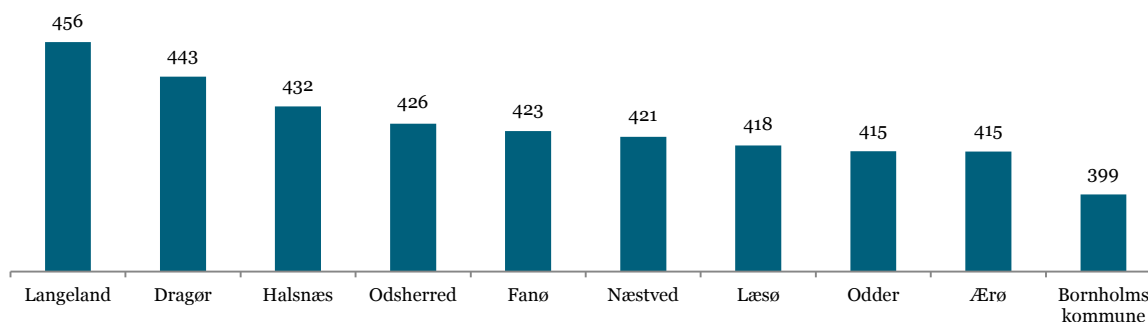

Kilde: Dansk Erhverv pba. Økonomi- og Indenrigsministeriet, "Kommunal udligning og generelle tilskud 2015", juni 2014

Dette afspejler naturligvis blandt andet forskelle i kommunestørrelse. Figur 5 viser en tilsvarende opgørelse, men ud fra modtaget udligningsbeløb per indbygger. Eksempelvis modtager Langelands kommune, hvad der svarer til godt 450 kr. per indbygger.

Figur 5

Top 10 vindere ved selskabsskatteudligning i kr. pr. indbygger

Kilde: Dansk Erhverv pba. Økonomi- og Indenrigsministeriet, "Kommunal udligning og generelle tilskud 2015", juni 2014

På tide at evaluere selskabsskatte-udligningen

Det er altså tydeligt, at selskabsskatteudligningen tages fra landets stærkeste erhvervskommuner og fordeles relativt jævnt, men med en koncentration omkring de dårligste erhvervskommuner, som typisk også er ø-kommuner eller udkantskommuner. Dette følger for så vidt matematisk af den måde, ordningen er skruet sammen på, men det kan være nyttigt at få illustreret konsekvenserne i praksis.

Effekten af selskabsskatteudligningen er med andre ord tydeligvis, at relativt betragtelige midler omfordes fra succesfulde erhvervskommuner til de økonomisk trængte kommuner. Det svækker incitamentet for en kommune til at satse på at være en god erhvervskommune: hvis erhvervslivet i kommunen skaber et større selskabsskatteprovenu end landsgennemsnittet (målt per indbygger), skal man afgive en væsentlig del heraf, og er selskabsskatteprovenuet lavere end landsgennemsnittet, modtager man et betydeligt beløb.

Udligningen af selskabsskat er en forholdsvis ny ordning, der blev besluttet i forbindelse med lovforslagene om udmøntning af aftalen af 27. februar 2006 om en kommunal finansieringsreform. Interessant nok blev loven ikke sendt i høring til nogen erhvervsorganisationer.

I ministeriets notat omkring høringssvarene i forbindelse med den lov, der oprettede en kommunal selskabsskatteudligning, var det daværende Indenrigs- og Sundhedsministeriets begrundelse for dette (som i høringssvar blev kritiseret for at svække incitamentet for kommuner til at være erhvervsvenlige): Nogle kommuner [får] ubeskåret et meget stort provenu af selskabsskat, om end der er tale om en usikker og noget svingende finansieringskilde. Det forekommer ikke rimeligt, at denne skattekilde, til forskel fra andre skattekilder, ikke indgår i udligningen. Med et udligningsniveau, hvor det kun er 50 pct. af skatteindtægterne over landsgennemsnittet, der udlignes, vil der fortsat være et betydeligt incitament for den enkelte kommune til at tiltrække nye virksomheder".¹

Det kan naturligvis diskuteres, hvor stærke incitamenter man ønsker, der skal være for at være erhvervsvenlig, men at gode erhvervskommuner skal afgive halvdelen af det selskabsprovenu, de modtager, som ligger over landsgennemsnittet, forekommer højt. Rimelighedsbetragtningen forekommer malplaceret i den forstand, at det er et velkendt og anerkendt princip, at beskatning bør ske med tanke for dynamiske forvriddningseffekter, i dette tilfælde reducerede incitamenter til at være erhvervsvenlige i kommunerne, snarere end alene hvad nogle finder normativt korrekt. Samtidig er det tankevækkende, at ordningen blev indført for relativt få år siden uden større opmærksomhed og uden siden at blive gjort til genstand for politisk diskussion og evaluering.

Selskabsskatteudligningsordningen er relativt ny, og det er på tide at evaluere konsekvenserne

Den samlede selskabsskatteudligning er skitseret i tabellen på de følgende sider. Det fremgår, hvor stort et selskabsskatteprovenu hver kommune modtager før udligning, hvor stort et udligningsbeløb de skal modtage eller betale, og hvad det svarer til opgjort per indbygger. Desuden er dette beløb sat i forhold til, hvor stort et provenu de ville have modtaget, hvis ikke der havde været en kommunal selskabsskatteudligningsordning.

Figur 6

Oversigt over kommunernes selskabsskatteudligning i mio. kr.

Kommune	Mio. kr. fra selskabsskat for udligning*	Folketal	Provenu vedr. selskabsskat pr. indb. i kr. før udligning	Beregnet Udligningsbeløb (mio.)	Beregnet udligningsbeløb kr. per indbygger	Ændring i selskabsskatteprovenu
Hele landet	5.880	5.648.591	1.041	0	-	-
Kommuner i Region Hovedstaden samlet	3.175	1.769.384	1.795	-667	-377	-21%
København	973	584.343	1.665	-182	-312	-19%
Frederiksberg	61	104.676	583	24	229	39%
Ballerup	418	48.868	8.555	-184	-3757	-44%
Brøndby	154	34.912	4.425	-59	-1692	-38%
Dragør	2	13.963	155	6	443	287%
Gentofte	210	74.750	2.812	-66	-885	-31%
Gladsaxe	355	67.017	5.291	-142	-2125	-40%
Glostrup	40	22.181	1.787	-8	-373	-21%
Herlev	38	27.867	1.353	-4	-156	-12%
Albertslund	30	27.956	1.080	-1	-19	-2%
Hvidovre	38	52.585	725	8	158	22%
Høje-Taastrup	81	49.227	1.654	-15	-306	-19%
Lyngby-Taarbæk	51	54.805	926	3	57	6%
Rødovre	14	38.014	379	13	331	87%
Ishøj	8	21.833	364	7	339	93%
Tårnby	54	42.329	1.282	-5	-120	-9%
Vallensbæk	10	15.221	625	3	208	33%
Furesø	27	38.272	702	6	170	24%
Allerød	56	24.028	2.313	-15	-636	-28%
Fredensborg	83	39.483	2.107	-21	-533	-25%
Helsingør	39	61.603	639	12	201	32%
Hillerød	129	48.690	2.643	-39	-801	-30%
Hørsholm	44	24.615	1.787	-9	-373	-21%
Rudersdal	189	54.958	3.439	-66	-1199	-35%
Egedal	26	42.103	624	9	209	33%
Frederikssund	17	44.332	384	15	329	86%
Halsnæs	5	30.572	177	13	432	244%
Gribskov	13	40.456	315	15	393	115%
Bornholm	10	39.725	243	16	399	164%
Kommuner i Region Sjælland samlet	479	812.770	589	184	226	38%
Greve	22	48.011	465	14	288	62%
Køge	47	58.517	802	7	120	15%
Roskilde	53	84.538	629	17	206	33%
Solrød	10	21.365	465	6	288	62%
Odsherred	6	32.194	189	14	426	225%
Holbæk	18	68.526	266	27	387	146%
Faxe	18	34.842	515	9	263	51%
Kalundborg	169	48.034	3.528	-60	-1244	-35%
Ringsted	14	33.555	424	10	308	73%
Slagelse	26	76.646	336	27	352	105%
Stevns	6	21.708	294	8	374	127%
Sorø	8	28.986	268	11	386	144%
Lejre	18	26.735	676	5	183	27%
Lolland	16	42.870	373	14	334	89%
Næstved	16	81.060	200	34	421	211%
Guldborgsund	16	60.458	257	24	392	153%
Vordingborg	14	44.725	323	16	359	111%
Kommuner i Region Syddanmark samlet	1.027	1.202.602	854	113	94	11%
Middelfart	16	37.481	419	12	311	74%
Assens	56	40.659	1.375	-7	-167	-12%
Faaborg-Midtfyn	17	50.315	343	18	349	102%
Kerteminde	10	23.570	415	7	313	75%
Nyborg	12	31.080	380	10	331	87%
Odense	119	198.213	601	44	220	37%
Svendborg	19	57.697	321	21	360	112%
Nordfyn	12	28.893	411	9	315	77%

Kommune	Mio. kr. fra selskabsskat før udligning*	Folketal	Provenu vedr. selskabsskat pr. indb. i kr. før udligning	Beregnet Udligningsbeløb (mio.)	Beregnet udligningsbe- løb kr. per indbygger	Ændring i selskabs- skatteprovenu
Langeland	2	12.594	128	6	456	356%
Æro	1	6.300	209	3	415	198%
Haderslev	24	55.785	432	17	304	70%
Billund	289	26.318	10.976	-131	-4968	-45%
Sønderborg	98	75.044	1.307	-10	-133	-10%
Tønder	31	37.951	813	4	114	14%
Esbjerg	67	115.380	577	27	232	40%
Fanø	1	3.263	199	1	423	213%
Varde	21	49.738	425	15	308	72%
Vejen	21	42.586	490	12	275	56%
Aabenraa	51	58.878	873	5	84	10%
Fredericia	29	50.517	578	12	232	40%
Kolding	80	90.329	887	7	77	9%
Vejle	52	109.811	472	31	284	60%
Kommuner i Region Midtjylland samlet	859	1.282.712	670	238	186	28%
Horsens	55	86.743	636	18	203	32%
Herning	63	87.062	727	14	157	22%
Holstebro	41	57.409	714	9	164	23%
Lemvig	6	20.720	295	8	373	126%
Struer	6	21.281	288	8	377	131%
Syddjurs	14	41.764	325	15	355	110%
Norddjurs	13	37.613	344	13	349	101%
Favrskov	20	47.048	427	14	307	72%
Odder	5	21.698	210	9	415	198%
Randers	52	96.820	538	24	252	47%
Silkeborg	55	89.807	612	19	214	35%
Samso	2	3.717	448	1	297	66%
Skanderborg	39	57.886	677	11	182	27%
Aarhus	277	329.413	849	33	100	12%
Ikast-Brande	65	40.584	1.603	-11	-281	-18%
Ringkøbing-Skjern	40	56.686	703	10	169	24%
Hedensted	48	45.420	1.047	0	-3	0%
Skive	21	46.578	442	14	299	68%
Viborg	38	94.463	406	30	317	78%
Kommuner i Region Nordjylland samlet	341	581.123	586	132	227	39%
Morsø	18	20.817	843	2	99	12%
Thisted	36	43.997	820	5	110	13%
Brønderslev	12	35.499	327	13	357	109%
Frederikshavn	42	60.190	693	10	174	25%
Vesthimmerland	11	37.107	287	14	377	131%
Læsø	0	1.782	200	1	418	209%
Rebild	8	28.725	263	11	389	148%
Mariagerfjord	26	41.755	614	9	214	35%
Jammerbugt	11	38.091	288	14	376	131%
Aalborg	139	208.068	667	39	187	28%
Hjørring	40	65.092	612	14	215	35%

Kilde: Dansk Erhvervs beregninger pba. Økonomi- og Indenrigsministeriet, "Kommunal udligning og generelle tilskud 2015", juni 2014

Anm.: Der gives et særligt nedslag til kommuner, der ellers ville have tabt særligt meget ved indførelsen af selskabsskatte-udligningsordningen

* Beløb opgjort efter nedslag vedrørende selskabsskat. I 2015 var det i alt 76 mio. kr. ud af de i alt ca. 6 mia. kr., som var friholdt fra udligning

▾ OM DENNE UDGAVE

"Selskabsskatteudligning svækker incitamentet til erhvervsvenlighed" er 20. nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2015. Redaktionen er afsluttet den 10. september.

▾ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs Perspektiv med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▾ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)"

▾ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

Denne analyse er offentlig tilgængelig via Dansk Erhvervs hjemmeside. Skulle der beklageligvis og trods grundig kvalitetssikring forefindes fejl i analysen, vil disse blive rettet hurtigst muligt og den rettede version lagt på nettet.

▾ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til skattepolitisk chef Jacob Ravn på jar@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6272.

▾ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cand. scient. pol.; skattepolitisk chef Jacob Ravn, cand. jur.; chefkonsulent Mira Lie Nielsen, cand. oecon.; politisk konsulent Morten Jarlbæk Pedersen, cand. scient. pol, ph.d.-stip., konsulent Malthe Mikkel Munkøe, cand. scient. pol., MA, MA.

▾ NOTER

ⁱ Notat om høringssvar i forbindelse med lovforslagene om udmøntning af aftalen af 27. februar 2006 om en kommunal finansieringsreform, <http://www.ft.dk/samling/20051/lovforslag/1195/bilag/1/263063.pdf>